

حرف درشت

چرا اثر پروانه‌ای اینجا اثر ندارد؟!

● **پوریا عالمی:** محمد دهقان، نماینده اصولگرایی مجلس، گفت: «عده‌ای از مسئولان از داخل حکومت، مؤسسات مالی و اعتباری را تشکیل داده‌اند و اساسا تمام شرکت‌های بزرگ متعلق به اجزای مختلف حکومت است که با رانت به ثروت‌های آنچنانی رسیده‌اند». بعد از اعلام این موضوع اتفاقات زیر افتاد:
- علاوه‌بر کافوهای مخابراتی، روی جدول‌های جوب‌های خیابان نیز شیروانی نصب شد.
- عوارض مسافرت به خارج سه‌برابر شد.
- آلودگی هوا ۶۰ برابر شد.

به‌قدری خاک در هوای خوزستان وجود داشت که مردم در آسمان مشغول به کشاورزی شدند. دولت مقرر کرد حتما پول «زمین‌هواسی» از مردم اخذ شود.مردمی که پول جمع کرده بودند سکه بخرند، متوجه شدند قیمت سکه دوبرابر شده و آنها نهایتا می‌توانند تخم‌مرغ بخرند.مردمی که پولشان را برای سرمایه‌گذاری در پیش‌خريد آپارتمان هزینه کرده بودند، وقتی فهمیدند مالک آنها ورشکسته است و رفته آب‌خنک بخوره، از خوشحالی سکه کردند.رانتی که به زن‌های برتر بابت واردات و حفر چاه و ... داده می‌شد، یک لحظه به تعویق افتاد.تعدادی از کارگرانی که برای دریافت حقوق‌های معوق خود جلوی در خانه‌شان ایستاده بودند، به سمت افق راهنمایی شدند تا در افق کم شوند.عده‌ای از مال‌باخته‌های صندوق‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری رفتند پیش عده‌ای از مسئولان داخل حکومت که درباره اینکه «عده‌ای از مسئولان از داخل حکومت، مؤسسات مالی و اعتباری را تشکیل داده‌اند و اساسا تمام شرکت‌های بزرگ متعلق به اجزای مختلف حکومت است که با رانت به ثروت‌های آنچنانی رسیده‌اند»، اعتراض کنند که عده‌ای از مسئولان داخل حکومت گفتند صندوق‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری ما از صندوق‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری آن عده دیگر بهتر است، پولتان را بیاورید پیش ما!

جمع‌بندی: یک نظریه وجود دارد به نام Butterfly effect یا «اثر پروانه‌ای» که می‌گوید: «تغییر جزئی در شرایط اولیه - مثل بال‌زدن پروانه - می‌تواند به نتایج وسیع و پیش‌بینی‌نشده در کلیت یک سیستم - مثل توفان در نیمکره دیگر- زمین - منجر شود».
منتها همان‌طور که دقت می‌کنید، باتر‌فلای افکت یا اثر پروانه‌ای وقتی اتفاق می‌افتد که یک اتفاق کوچک مثل بال‌زدن پروانه داشته باشیم! وگرنه این‌همه صندوق و مؤسسه که پول‌ها را هبلی هیو کردند اصلا اتفاق کوچکی نیست که تغییری در سیستم پولی و اقتصادی ایجاد کند. حالا چه صاحبانش مسئولان باشند یا یک عده کلاهبردار.

شرق روزنامه

www.sharghdaily.ir

سه‌شنبه ۸ اسفند ۱۳۹۶ • ۱۰ جمادی‌الثانی ۱۴۳۹ • ۲۷ فوریه ۲۰۱۸ • سال پانزدهم • شماره ۳۰۹۶ • ۱۶ صفحه
اذان ظهر تهران ۱۲:۰۷ • اذان مغرب ۱۸:۰۶ • اذان صبح فردا ۵:۱۳ • طلوع آفتاب ۶:۳۶

روزنامه‌فرو

کارتون خواب

علی رومانی
aliromani84@gmail.com

نیویورک تایمز: ترامپ عربستان را به سوی ساخت سلاح هسته‌ای هدایت میکند

بدرخشید.

جناب آقای مهندس فخریان

مدیرعامل محترم فروشگاههای افق کوروش

کسب مقام نخست شرکت فروشگاه های زنجیره ای افق کوروش

در میان کلیه فروشگاه های زنجیره ای را به حضورتان تبریک عرض می نماییم

دورکو
محصول کره جنوبی

آریا برهان
نماینده انحصاری دورکو در ایران

Aryaborhan.com

یادداشت

تعریف جرم با کیست؟

بازپرس با احراز وقوع جرم یا بی‌گناهی متهم قرار جلب به دادرسی یا منع پیگرد صادر می‌کند و به موجب **بند پ ماده ۲۷۹** تعیین نوع اتهام با دادستان است.
بالبین‌حال ماده ۲۸۰ همان قانون مقرر داشته عنوان اتهام مندرج در کیفرخواست مانع از تعیین عنوان صحیح قانونی توسط دادگاه نیست.
نتیجه:تعریف اولیه جرم، با قوه مقننه و مجلس است. در مقام تشخیص اتهام، موضع بازپرس و دادستان مشخص است.
نقش نیروی انتظامی به‌عنوان ضابط عدلیه در فرایند رسیدگی کیفری کاملا واضح و معلوم است و هیچ اختیاری برای آن جهت توصیف و تعریف جرایم یا انطباق حکم بر موضوع، پیش‌بینی نشده است و با توجه به ملاک ماده ۵۷۷ قانون مجازات اسلامی اصولا امور قضائی چنان است که همه مأموران دولت اعم از کشوری و لشکری باید درخصوص دخالت در آن به‌شدت احتیاط کنند.
واثه اعلم.

روایت

حق کودکان را در انتخاب کتاب به رسمیت بشناسید

جشن سالانه جایزه لاک‌پشت پرنده با تقدیر از گلی امامی، بهروز غریب‌پور و انتخاب کتاب یاد و اهدای لاک‌پشت پرنده نقره‌ای به کتاب «بازی‌های ساده با سنگ، چوب» و اهدای نشان لاک‌پشت طلايي به «کودک باتلاق» و خواندن بیانیه هیئت داوران برگزار شد.

کتاب یاد فرصتی است برای یادکردن از آثاری که در گذشته خلق شده‌اند. بخش‌هایی از کتاب نادر ابراهیمی «آنکه خیال بافت و آنکه عمل کرد» از سوی فرزانه منصوری برای حاضران خوانده شد و از خانواده‌ها درخواست شد درباره آنها سخن بگویند. تقدیر از بهروز غریب‌پور، به‌عنوان یک مدیر فرهنگی تأثیرگذار و تقدیر از «گلی امامی» به‌عنوان نویسنده و مترجم آثار کودک در سال‌های گذشته از بخش‌های دیگر مراسم بود. امامی در این مراسم گفت: «هیچ فکر نمی‌کردم که ۵۰ سال بعد از اینکه برای نوجوانان کتاب چاپ کردم، در حضور نوه‌های افرادی که کتابم را خواندند، حاضر شوم و به‌هرحال به بابیان این جایزه تبریک می‌گویم».

امامی یادآور شد: «به نظر من از ایرادهایی که به ما وارد است، کتاب‌نخواندن است. کتاب‌خوانی باید از دوره کودکی به بچه‌ها یاد داده شود تا ملکه ذهنشان شود و این‌همه بچه که اینجا نشسته‌اند، این دلخوشی را ایجاد می‌کنند که به تیراژ کتاب کمک کنند».

در این مراسم بیانیه هیئت داوران لاک‌پشت پرنده خوانده شد و ضمن بررسی وضعیت کتاب‌های کودک در سال گذشته یک درخواست مهم نیز از خانواده‌ها شده است. در ابتدای بیانیه آمده است: «گروه داوری لاک‌پشت پرنده در حالی قدم در ششمین سال فعالیت خود می‌گذارد که داوری سالی متوسط را به پایان برده است. سالی که کمتر کتاب هیجان‌انگیزی برای کودکان و نوجوان منتشر شد. سالی که تألیف نسبت به سال گذشته‌اش که شعله‌های امید را در دلمان روشن می‌کرد، کم‌رنگ‌تر ظاهر شد. سالی که سال ترجمه بود، سال اثبوه ترجمه‌ها از کتاب‌های شبیه به هم، با ترجمه‌های ضعیف و دم‌دستی، سالی که اگر برخی اتفاق‌های خوشایند نبود، سال ناامیدی بود، اما در میانه همین ناامیدی‌ها، روزنه‌های نور را هم می‌شد دید. کودکان و نوجوانان در شهرها و روستاهای دور کتاب‌های کودکان را بیشتر از سال‌های پیش خواندند. نام نویسنده ایرانی در میان نامزدهای جایزه‌ای معتبر و جهانی نشست و وزیر آموزش‌وپرورش با صدور بخشنامه‌ای تکلیف تئوروی برای دانش‌آموزان را ممنوع کرد و مهم‌تر از آن خواندن و نوشتن کتاب و قصه را جایگزین آن کرد». آتسان ضمن استقبال از دستور وزیر آموزش‌وپرورش مبنی بر حذف مشق‌های تئوروی و جایگزین کردن خواندن کتاب، ابراز امیدواری کردند «این ایده خوب با اجرای بد، ناکام نماند. امیدواریم که حق کودکان و دانش‌آموزان در انتخاب کتاب برای خواندن به رسمیت شناخته شود و امیدواریم لذت خواندن و کیفیت ادبی کتاب‌ها مهم‌ترین معیار در انتخاب کتاب‌ها باشد». آنها پیشنهاد دادند: با پرهیز از اکتفا به انتخاب‌های دولتی و فراهم‌کردن زمینه حضور دانش‌آموزان در کتاب‌فروشی‌ها و کتابخانه‌ها و با بهره‌گیری از کتاب‌های برگزیده جوایز و فهرست‌هایی مانند لاک‌پشت پرنده در آستانه سال جدید خانواده‌ها را به خواندن با کودکان دعوت کنیم.

نشان نقره‌ای لاک‌پشت پرنده به معصومه پورطاهریان مؤلف مجموعه «بازی با انزای‌های ساده» از انتشارات شهر قلم اهدا شد. همچنین پیام ویدئویی کیت پاولینگ مدیر مؤسسه شیون داد بخشی از مراسم بود.

داد نویسنده رمان «کودک باتلاق» از انتشارات پیدایش است که برنده نشان طلایی ششمین دوره جایزه سالانه لاک‌پشت پرنده شد. این نویسنده پیش از انتشار اثرش به دلیل سرطان درگذشته است و دوستانش بنیادی به یاد او برای گسترش کتاب‌خوانی در مناطق محروم طراحی کرده‌اند. در ادامه مراسم نیز لوح تقدیر برای مترجم کتاب پیتا ابراهیمی اهدا شد. مراسم اهدای جوایز سالانه لاک‌پشت پرنده امسال متفاوت با سال‌های قبل بود. ششمین سال برگزاری مراسم سالانه اهدای جوایز تجربه‌ای متفاوت را به همراه داشت. این بار نقش کودکان و نوجوانان در آن پررنگ‌تر بود. به‌طوری‌که حتی اداره مراسم و راهنمایی میهمانان نیز برعهده دختران دانش‌آموز راه رشد بود. همچنین بخشی از کودکان با لباس و ماسک شخصیت‌های داستانی که دوست داشتند در مراسم حضور داشتند، به‌طوری‌که هرجای شهر کتاب مرکزی که قدم می‌گذاشتید، کودکی را در لباس شخصیتی داستانی می‌دیدید. از «مرغ سرخ پاکوتاه» دولت‌آبادی تا «زرافه» رولد دال. خانواده‌ها از خاطره‌انگیزبودن این فعالیت می‌گفتند. هرجای مراسم حتی روی پله‌هایی که جلویشتن لوئیزبونی بزرگ قرار داشت، کودکان در حال خواندن کتاب یا صحبت با دوستانشان درباره کتاب و شخصیتی که دوست دارند، بودند و البته مراسم آن چنان مختصر و شاد بود که کودکان و نوجوانان خسته نمی‌شدند.

جست‌وجوی آزادی در روان‌شناسی

مغزمحور

به نظر می‌رسد عده‌ای از روشنفکران اندیشمند به این خاطر نظریه جدایی ذهن **عبدالرحمن نجل‌رحیم** (روان) از مغز را می‌پذیرند که مغز عضوی بیولوژیک است. این عده نمی‌خواهند

محدودیت‌های بیولوژیک، دست‌وپیای ذهن و روان را برای رسیدن به آرمان‌ها و خواسته‌های اجتماعی و فرهنگی ببندد و انسان را دچار جبرگرایی عالم بیولوژیکی کند. ولی پژوهش‌های چند دهه اخیر و تحولات در روان‌شناسی با حذف مغز در رفتارگرایی و نظریه اطلاعات در علوم شناختی، نشان می‌دهد که روان‌شناسی بدون مغز، نه‌تنها دری به سوی آزادی انسان از قیدوبندهای مرسوم در اختیار قدرت نظام حاکم بر جهان نمی‌گشاید، بلکه به‌راحتی می‌تواند اسباب تقویت چارچوب‌های اسارت‌بار موجود روی کره خاکی باشد. برعکس، پژوهش‌ها در زمینه روان‌شناسی مغزمحور نشان می‌دهد که انسان از طریق کارکرد بیولوژیکی مغز خود است که قادر می‌شود تا به کمک تجربه‌های اندوخته‌شده در طول تکامل و تکوین نوعی و فردی، با مقاومت و ایستادگی بر موانع ساختاری در بافت اجتماع قائق آید. انسان دنیا را در مغز خود می‌سازد تا در حد امکان از دست‌کاری به وسیله انواع ترغندها از سوی قدرت‌مداران و مهندسان هدایت ذهن اطاعت‌خواه در امان باشد. این مغز اجتماعی ما اگر چه بافتی بیولوژیک دارد، اما جبری یا دترمینیستی کار نمی‌کند و از طریق پیش‌بینی آینده با پشتوانه نقشی از گذشته، احتمالاتی نو می‌آفریند؛ مغزی که می‌تواند زیر کمتر از کسر ثانیه تغییر نحوه رفتاری ایجاد کند. سیناپس‌های خود را تغییر دهد، با کمک قوه پیش‌بینی و خیال خود جهان پیش‌روی خود را دگرگون کند و دنیایی با مشخصاتی دیگر خلق کند. چنین مغزی، یک بافت بیولوژیک تابع جبری طبیعی نیست، بلکه با انعطاف و دگرگونی‌پذیری و تنوع رفتار خود، می‌تواند سبب خلق دنیایی انسانی و غیراسارت‌بار شود. معلوم است که چنین مغزی بر اساس بافتار زمینه‌ای درونی و بیرونی خود واقعیات ویژه خود را انتزاع می‌کند. چنین برداشتی از کار مغز حتی در کار متفکران در عرصه فلسفه قاره‌ای یا اروپایی امروز (مورده‌علاقه اکثر روشنفکران وطنی) که قبلا چندان به پیشرفت‌های علمی علاقه‌ای نشان نمی‌دادند، نیز تأثیر گذاشته است و بعضی از آنها نیز رویکردی مثبت به مغزپژوهی و آینده نجات‌بخش آن برای سرنوشت انسان پیدا کرده‌اند؛ ازجمله آنها می‌توان ژیل دلوز و کاترین مالیبو را نام برد.

از طرف دیگر، روان‌شناسی بدون مغز، در طول صد سال گذشته، نه‌تنها راهی مشخص جلوی حل مشکلات بشری نگشوده، بلکه وسیله‌ای برای در بند نگه‌داشتن انسان در دست حاکمان بوده است. روان‌شناسی رفتارگرا که رفتار را بر پایه محرک و پاسخ مورد بررسی قرار می‌دهد، مغز را مانند جعبه سیاهی در بدن انسان می‌داند که بهتر است تا زمان مرگ مخفی و سرپیسته بماند. این موضوع شباهت به همان مفهوم جعبه سیاه در هواپیما را دارد که وقتی هواپیما سقوط می‌کند و متلاشی می‌شود، تازه قابل استفاده می‌شود. همان‌طور هم جعبه سیاه مغز برای رفتارگرایان گویا تنها پس از مرگ در اتوپسی (کالبدشکافی) قابل استناد است. در طول چیرگی رفتارگرایی بر روان‌شناسی شاهد بودیم که چگونه حاکمان و قدرتمندانی که اطاعت و هم‌شکلی را از شهروندان نجیب و غیرمنتقد می‌طلبیدند، سعی داشتند تا بر اساس این مدل، سیطره تسلط خود را با دست‌کاری‌های محرک‌ها برای گرفتن پاسخ‌های دلخواه از شهروندان اطاعت‌پیشه، تمرین و اجرا کنند. روان‌شناسی بر اساس نظریه اطلاعات در سایه پیشرفت‌های علم کامپیوتری در قالب علوم شناختی امروز نیز دنباله‌روی روان‌شناسی بی‌مغز در رفتارگرایی است. این شیوه نیز مغز را مانند سخت‌افزاری می‌داند که مجبور است تابع باشد و با ساز هر نرم‌افزاری که در درونش گذاشته می‌شود، حرکاتی موزون مناسب با آن از خود نشان دهد. در این مدل نیز ذهن و روان تابعی از فعالیت خلاق و خودرأیشی مغز نیست و مغز، معنا نمی‌سازد، بلکه ارزش‌های معنادار در بیرون از مغز ساخته و به صورت نرم‌افزاری در درون مغز گذاشته می‌شوند و در این میان، سخت‌افزار فقط وظیفه اجرای نرم‌افزارها در درون خود را دارد. ملاحظه می‌کنید روان‌شناسی بر اساس این مدل هم، مغز را بیکاره در امر معناسازی، حافظه‌اندوزی، پیش‌بینی، قوه خیال و خلاقیت می‌داند، زیرا که سخت‌افزار مغز در این امور بیکاره است و این نرم‌افزار ذهن و روان است که جدا از سخت‌افزار مغز، چنین توانایی‌ای را دارد. اطلاعات و معنای آن در بیرون از مغز، در محیط، از سوی مهندسان زنده به صورت نرم‌افزار ساخته می‌شود و فقط مغز به‌عنوان سخت‌افزار باید بتواند آنها را بخواند و اجرا کند. بنابراین مشاهده می‌کنید که در این مدل نیز مغز هیچ‌کاره است و روان‌شناسی بدون مغز سیطره خود را حفظ می‌کند. البته این نوع روان‌شناسی بدون دخالت مغز، همچنان می‌تواند مورد استقبال صاحبان قدرت و تحمیل‌کنندگان عقاید و مورد استفاده بهینه از طرف آنها قرار گیرد و سایه سلطه را بگستراند و بازار کسب‌وکارشان را رونق دهد. یکی از دلایلی که روان‌شناسی مغزمحور با وجود دلایل کافی علمی در مقام عمل در سایه شک و تردید می‌ماند و مورد انتقادات اغلب غیراصولی و مغرضانه و سفسطه‌جویانه قرار می‌گیرد، همانا فشار و سیطره سرمایه‌داری و غوغای رسانه‌ای وابسته به آن است که همچنان مبلغ دوگانه‌پنداری یا ثبوت مغز و ذهن و در جست‌وجوی سلامت روان، در غیبت مغز است که از مدرسه و دانشگاه تا بالاترین نهادهای تصمیم‌گیری سیاسی، اقتصادی و اجتماعی جهان را شامل می‌شود که پول و سرمایه و منابع را در اختیار دارد. حال در هفته «آگاهی از مغز» که در پیش است، بکوشیم تا روان‌شناسی مغزمحور را به میان مردم ببریم و از قدرت نجات‌بخش مغز و از توانایی‌های این عضو بگویم و تلاش کنیم ارزش‌های خلاقانه و تخیل‌برانگیز و آینده‌ساز آن را بشناسانیم تا وسیله‌ای شود که اعتمادبه‌نفس و امید برای زندگی آزادانه‌تر را در مغزهای آدمیان قرن بیست‌ویکم شعله‌ور کند و آینده‌ای بهتر را نوید دهد.

بهمن کشاورز
حقوق‌دان

مقدمه اول: اصل سی‌وششم قانون اساسی حکم به مجازات و اجرای آن را تنها از طریق دادگاه صالح و به‌موجب قانون ممکن می‌داند و همین حکم در ماده ۴۰ قانون آیین دادرسی کیفری، اصل برأث است و هیچ‌کس از نظر قانون مجرم شناخته نمی‌شود، مگر اینکه جرم او در دادگاه صالح ثابت گردد. **مقدمه دوم:** ماده ۲ قانون مجازات اسلامی صرفا هر فعل یا ترک فعلی را که در قانون برای آن مجازات تعیین شده باشد، جرم می‌داند و ماده ۱۳ همان قانون بر لزوم رعایت دقیق میزان و کیفیت مجازات

مغز اجتماعی- ۱۰